

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tad-29 ta' April, 2005

Rikors Numru. 27/2004/1

Joseph Gheiti

Versus

L-Awtorità Marittima ta' Malta u l-Avukat Ġenerali

F'din il-kawża r-rikorrent qiegħed jitlob rimedju għax qiegħed igħid illi ma tħarsux il-jeddijiet tiegħu mħarsa taħt l-art. 37 u 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta ["il-Kostituzzjoni"], taħt l-art 6 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali ["il-Konvenzjoni"] u l-art. 1 ta' l-Ewwel Protokoll ta' l-istess Konvenzjoni ["l-Ewwel Protokoll"].

Ir-rikorrent fisser illi huwa s-sid tal-bastiment *M.V. Sansone*, bin-numru ta' registrazzjoni S10674. Huwa kien imħarrek quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u, b'sentenza mogħtija fl-4 ta' Frar 2004, il-qorti sabitu mhux ħati ta' l-ewwel żewġ akkużi iżda sabitu ħati tat-tielet akkuża illi fil-21 ta' Mejju 2003 kien naqas milli jobdi "ordnijiet legittimi mogħtija [lilu] minn

uffiċjali u impjegati ta' l-Awtorità Marittima ta' Malta li huma uffiċjali pubbliċi fi hdan l-istess Awtorità". Il-qorti imponiet multa ta' hamsa u ghoxrin lira (Lm25) izda  ahdet it-talba tal-prosekuzzjoni sabiex il-bastiment jiġi sekwestrat taht l-art. 62(2) tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali.

FI-24 ta' Marzu 2004 ir-rikorrent kien mgħarraf b'ittra reġistrata tat-18 ta' Marzu 2004, mibgħuta mill-awtorità intimata, illi:

In accordance with Regulation 28 of the Commercial Vessels Regulations, 2002, the Commercial Vessel Certificate in respect of *M.V. Sansone*, Reg. n  S10674, is being suspended as from 30th March 2004 until 30th April 2004.

Wara, b'ittra ta' l-1 t'April 2004, l-avviż mogħti bl-ittra tat-18 ta' Marzu 2004 kien imħassar u r-rikorrent kien mgħarraf illi:

In accordance with Regulation 28 of the Commercial Vessels Regulations, 2002, your licence is being suspended for the period between the 5th April 2004 and the 5th May 2004 (both days inclusive) in respect of *M.V. Sansone* S10674, for having failed to obey legitimate directives of Malta Maritime Authority Officers on the 21st May 2003.

Minħabba din l-ordni, ir-rikorrent ma setax jinqeda bil-bastiment tiegħu fiż-żmien bejn il-5 t'April 2004 u l-5 ta' Mejju 2004.

Ir-regolament 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali jagħti lid-Direttur Eżekuttiv responsabbli għall-Portijiet is-setgħa li "jirrevoka, jissospendi jew jirrifjuta milli jgedded liċenza" f'xi  irkostanzi, fosthom meta min ikollu l-liċenza jkun naqas milli jħares xi ordnijiet mogħtija mid-direttur. Ir-regolament 15 imbagħad igħid illi:

15. Id-Direttur jista' f'kull waqt u mingħajr ma jagħti raġunijiet għal dan, jissospendi, jħassar, jirrevoka jew jirrifjuta t-tiġdid ta' liċenza mogħtija qabel jew imgedda minnu taht dawn ir-regolamenti.

Qabel ma nħarġet l-ordni, ir-rikorrent qatt ma kien ingħata l-opportunit  li jiddefendi ruħu u qatt ma ntab jagħti l-verzjoni tiegħu tal-fatti. Barra minn hekk, l-ordni ma ngħatatx minn tribunal li huwa indipendenti u imparzjali. L-ordni tolqot attivit  kummerċjali tar-rikorrent u għalhekk

hija milquta mill-art. 6(1) tal-Konvenzjoni u l-art. 39(2) tal-Kostituzzjoni.

Ir-rikorrent kompli jfisser illi huwa jiddependi mill-użu tal-bastiment għall-għixien tiegħu u tal-familja tiegħu, u digà soffra danni kbar u preġudizzju irrimedjabbli minhabba l-għemil ta' l-awtorità intimata, li huwa bi ksur tal-jedd tiegħu għat-tgawdija tal-proprietà tiegħu. *Commercial Vessel Certificate* huwa "*possession*" kif imfisser fl-ewwel artikolu ta' l-Ewwel Protokoll, u s-sospensjoni taċ-ċertifikat hija "*deprivation of the enjoyment of one's possessions*" u hija bi ksur tal-liġi u tal-Kostituzzjoni, aktar u aktar meta tqis illi l-awtorità intimata mxiet *ultra vires* u irragonevolment kontra r-rikorrent meta ordnat is-sospensjoni taċ-ċertifikat.

Ir-rikorrent għalhekk fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi din il-qorti:

1. tgħid illi l-artikoli [*recte*, ir-regolamenti] 15 u 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali jksru d-dritt fundamentali għal smiġħ xieraq imħares taħt l-art. 6 tal-Konvenzjoni għax, fid-determinazzjoni tad-drittijiet u l-obbligi ċivili, kulhadd għandu jedd għal smiġħ xieraq fi żmien raġonevoli quddiem tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi, u d-Direttur Eżekuttiv responsabbli għall-Portijiet ma huwiex tribunal imparzjali u indipendenti;

2. tgħid illi d-deċiżjoni ta' l-awtorità intimata li tissospendi l-liċenza tar-rikorrent mill-5 t'April 2004 sal-5 ta' Mejju 2004 ma tiswiex u saret bi ksur tal-jedd tiegħu għal smiġħ xieraq imħares taħt l-art. 39 tal-Kostituzzjoni u l-art. 6 tal-Konvenzjoni, u bi ksur ukoll tal-jedd tiegħu għall-ħarsien tat-tgawdija tal-proprietà tiegħu, imħares taħt l-art. 37 tal-Kostituzzjoni u l-art. 1 ta' l-Ewwel Protokoll; u

3. tagħti r-rimedji kollha xierqa taħt l-art. 46 tal-Kostituzzjoni u l-art.41 tal-Konvenzjoni.

Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż.

L-Awtorità Marittima ta' Malta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet, fost oħrajn:

1. ma hijiex kontradittur legittimu għax ir-rikorrent qiegħed jattakka l-validità ta' regolamenti maħruġa b'Avviż Legali; u

2. ir-rikorrent ma eżawriex ir-rimedji ordinarji qabel ma mexxa bi proċeduri kostituzzjonali.

L-Avukat Ġenerali ressaq dawn l-eċċezzjonijiet, fost oħrajn:

1. ma huwiex kontradittur legittimu għax l-art. 181B(2) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jagħti lill-Avukat Ġenerali s-setgħa li jidher f'isem il-gvern — l-organu kostituzzjonali eżekuttiv — biss, u mhux ukoll f'isem awtoritajiet lokali; u

2. il-qorti għandha tagħżel li ma tinqediex bis-setgħa tagħha taħt il-Kapitolu IV tal-Kostituzzjoni u taħt l-art. XIV ta' l-1987 dwar il-Konvenzjoni Ewropea, kif igħidu l-art. 46(2) tal-Kostituzzjoni u l-art. 4(2) ta' l-Att XIV ta' l-1987, billi r-rikorrent għandu rimedji oħra xierqa bil-proċedura ta' stħarriġ ġudizzjarju ta' għemil amministrattiv taħt l-art. 469A(b)(ii) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Din is-sentenza tallum hija dwar dawn l-eċċezzjonijiet.

Naraw qabel xejn x'kienu l-fatti li wasslu għal din il-kawża. Ir-rikorrent huwa s-sid tal-bastiment *M.V. Sansone*, li għandu ċertifikat ta' bastiment kummerċjali, u r-rikorrent għandu wkoll liċenza maħruġa mill-awtorità intimata biex jaħdem bħala operatur ta' bastiment kummerċjali. L-awtorità irċeviet rapport illi r-rikorrent kien qiegħed igħabbi fuq il-bastiment aktar passiġġieri milli seta' jgħabbi skond iċ-ċertifikat, u għalhekk bagħtet uffiċjali tagħha biex igħoddu l-passiġġieri. Għalkemm dawn l-uffiċjali ordnaw lir-rikorrent inizzel il-passiġġieri sabiex igħodduhom, il-bastiment salpa bla ma niżżel il-passiġġieri, u għalhekk l-uffiċjali ta' l-awtorità ma setgħux igħodduhom.

Minħabba f'hekk infetħu proċeduri kriminali kontra r-rikorrent li kien mixli:

Talli f'Tas-Sliema fil-21 ta' Mejju 2003 għall-ħabta tas-1.00 *p.m.* fil-kapaċità tiegħek bħala sid u operatur tal-bastiment *M.V. Sansone* li jgħib in-numru S10674 inqast li tħares direttivi mogħtija mill-Awtorità Marittima ta' Malta kif ukoll inqast li tħares xi dispożizzjonijiet maħruġa taħt l-Att dwar l-Awtorità Marittima jew ta' xi regolamenti magħmula taħt dan l-Att (art. 78, Kap. 352 tal-Liġijiet ta' Malta);

Kif ukoll talli fl-istess ġurnata, ħin u lok ġarrejt aktar persuni jew passiġġieri mill-ammont li jidher fuq iċ-ċertifikat rilevanti maħruġ mid-direttur ta' l-Awtorità Marittima ta' Malta (reg. 46 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali);

Kopja Informali ta' Sentenza

U aktar talli fl-istess ġurnata, ħin u lok inqas li tobdi l-ordnijiet leġittimi mogħtija lilek minn uffiċjali u impjegati ta' l-Awtorità Marittima ta' Malta li huma uffiċjali pubbliċi fi ħdan l-istess awtorita.

B'sentenza ta' l-4 ta' Frar 2002 ir-rikorrent kien meħlus mill-ewwel żewġ akkużi iżda nstab ħati tat-tielet waħda u wehel multa.

B'ittra tat-18 ta' Marzu 2004, imbagħad, l-awtorità intimata għarrfet lir-rikorrent illi:

On the 21st May 2003 you failed to comply with a directive given by Officers of the Malta Maritime Authority to instruct Master of M.V. Sansone, Reg. n^o S106774 [*recte*: 10674], to berth at her usual berth at the Ferries whilst still loaded with passengers.

In accordance with regulation 28 of the Commercial Vessels Regulations, 2002, the Commercial Vessel Certificate in respect of M.V. Sansone, Reg. S10674, is being suspended as from 30th March 2004 until 30th April 2004.

Ir-regolament 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali jgħid hekk:

Liċenza revokata,
sospiza, mħassra
jew mhux
imġedda.

28. Mingħajr preġudizzju għar-regolament 15, id-Diri jista' jirrevoka, jissospendi jew jirrifjuta milli jġedded xi liċenza jekk id-detentur ta' liċenza:

- (a) ikun għamel dikjarazzjoni jew xi protesta falza;
- (b) ikun ħati li għamel xi haġa frawdolenti jew li rrappreżenta ruħu ħati ta' xi delitt fl-użu tal-bastiment kummerċjali jew fit-twettiq ta' xogħlu;
- (c) ikun kiser jew naqas mill-jhares ir-reqwiżiti ta' dawk ir-regolamenti, jew ta' xi disposizzjoni legiżlata rilevanti oħra jew ta' xi ordnijiet tad-Direttur, jew ta' xi pattijiet u kondizzjonijiet tal-liċenza;
- (d) ma jkunx, għal żmien sena, wettaq l-attività li dheret li huwa jkollu liċenza.

Billi dan ir-regolament jagħti lid-direttur is-setgħa li jissospendi liċenza, mhux ċertifikat, l-Awtorità fl-1 t'April 2004 bagħtet ittra oħra lir-rikorrent u qaltli illi:

With reference to our letter of the 18th March, 2004, wherein we informed you that the Commercial Vessel Certificate in respect of the M.V. Sansone was being suspended, please be informed that the said letter is being withdrawn.

However, we are hereby advising you that in accordance with Regulation 28 of the Commercial Vessels Regulations 2002 your licence is being suspended for the period between the 5th April 2004 and the 5th May 2004 (both days inclusive) in respect of M.V. Sansone S10674, for having failed to obey legitimate directives of Malta Maritime Authority Officers on the 21st May 2003.

In view of this, you are to desist from operating the said vessel M.V. Sansone during the period of suspension of the licence.

Ir-rikorrent fittex illi b'mandat ta' inibizzjoni jzomm lill-awtorità intimata milli twettaq id-deċiżjoni tagħha, iżda t-talba tiegħu għall-ħruġ tal-mandat kienet miċħuda.

Issa fetaħ din il-kawża biex ifittex rimedju taħt il-Kostituzzjoni u taħt il-Konvenzjoni għax qiegħed iġid illi d-deċiżjoni ta' l-awtorità ċaħħditu minn proprjetà tiegħu, bi ksur ta' l-art. 37 tal-Kostituzzjoni u l-art. 1 ta' l-Ewwel Protokoll, u ttieħdet bi ksur ta' l-art. 39 tal-Kostituzzjoni u l-art. 6 tal-Konvenzjoni għax deċiżjoni dwar drittijiet ċivili tiegħu ttieħdet mid-Direttur responsabbli għall-Portijiet u mhux minn tribunal indipendenti u imparzjali. Għalhekk qiegħed jitlob illi l-qorti tħassar kemm id-deċiżjoni ta' l-awtorità kif ukoll ir-regolamenti 15 u 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali.

Għandu jingħad qabel xejn illi, għalkemm ir-rikorrent qiegħed ifittex illi jwaqqa' liġi, l-azzjoni ma hijiex *actio popularis* taħt l-art. 116 tal-Kostituzzjoni, u r-rikorrent għalhekk ma hux meħlus milli juri interess personali biex ikun jista' jmexxi bl-azzjoni tallum. Dan qiegħed jingħad għax, għalkemm ir-rikorrent qiegħed ifittex li jwaqqa' kemm ir-regolament 15 kif ukoll ir-regolament 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali, id-deċiżjoni kontra tiegħu ttieħdet biss taħt ir-regolament 28, u l-awtorità ma streñitx ukoll fuq ir-regolament 15. Għalhekk, l-interess tar-rikorrent jolqot biss ir-regolament 28, u l-qorti ma hijiex sejra tqis it-talbiet tiegħu safejn dawn jolqtu wkoll ir-regolament 15.

Ngħaddu issa biex inqisu l-eċċezzjoni dwar il-kontradittur leġittimu.

Rajna illi r-rikorrent qiegħed ifittex li jwaqqa' kemm deċiżjoni ta' l-awtorità intimata kif ukoll regolament li għandu saħħa ta' liġi.

Safejn it-talba hija dwar deċiżjoni ta' l-awtorità, hija l-istess awtorità li hija l-kontradittur legittimu biex tikkontesta t-talba; safejn it-talba hija dwar validità ta' liġi, il-kontradittur legittimu huwa l-Gvern ta' Malta, li f'ismu fi proċeduri ġudizzjarji jidher l-Avukat Ġenerali skond l-art. 181B(2) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Għalhekk l-azzjoni saret sew kontra ż-żewġ intimati, u l-eċċezzjoni kemm ta' l-Awtorità Marittima ta' Malta kif ukoll ta' l-Avukat Ġenerali li ma humiex kontraditturi legittimi hija miċħuda.

Naraw issa jekk ir-rikorrent kellux rimedju ieħor xieraq li seta' jinqeda bih flok imexxi b'dawn il-proċeduri tallum.

Ir-rimedju taħt il-Kostituzzjoni u taħt il-Konvenzjoni huwa rimedju straordinarju, għax ifisser illi l-ordinament ġuridiku ordinarju huwa nieqes għax ma jagħtix rimedju tajjeb u biżżejjed. Meta, iżda, jista' jingħata' rimedju taħt il-liġi ordinarja, il-premessa illi l-ordinament ġuridiku ordinarju huwa nieqes ma tibqax tajba, u ma jibqax meħtieġ rikors għar-rimedju straordinarju.

Ma jista' jkun hemm ebda dubju raġonevoli illi r-rikorrent seta' jfittex li jattakka d-deċiżjoni ta' l-awtorità meħuda taħt ir-regolament 28 tar-Regolamenti dwar il-Bastimenti Kummerċjali billi jfittex sħarriġ ġudizzjarju ta' dik id-deċiżjoni taħt l-art. 469A tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, kemm jekk igħid illi d-deċiżjoni tikser il-kostituzzjoni (para. (1)(a)), kemm jekk igħid illi ma ngħatax opportunità li jinstema' (para. (1)(b)(ii)), kemm jekk igħid illi d-deċiżjoni ma kinitx raġonevoli (para. (1)(b)(iii)), u kemm jekk igħid illi ttieħdet bi ksur tal-liġi (para. (1)(b)(iv)). Jekk lir-rikorrent iseħħu illi jwaqqa' d-deċiżjoni ta' l-awtorità għal xi waħda minn dawn ir-raġunijiet, ikun jista' wkoll ifittex għad-danni taħt l-art. 469A(5), u hekk ikun ħa rimedju sħiħ, u ma jifdallux interess illi jwaqqa' wkoll ir-regolament 28.

Għal dawn ir-raġunijiet, il-qorti hija tal-fehma illi r-rikorrent kellu rimedji biżżejjed taħt il-liġi ordinarja u ma kellux għalfejn ifittex rimedju straordinarju b'dawn il-proċeduri tallum. Għalhekk tagħzel illi ma tinqediex bis-setgħat tagħha taħt l-art. 46 tal-Kostituzzjoni u l-art. 4 ta' l-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea, u ma tqisx aktar it-talbiet tar-rikorrent.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri għandu jhallashom ir-rikorrent.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----